

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2023. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.5>

УДК 658. 338:1.338:2. 327. 004

А. Ю. Голобородько,

д. е. н., доцент, професор кафедри економіки,

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5416-0526>

С. В. Легомінова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри управління інформаційною та

кібернетичною безпекою,

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4433-5123>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЙ

A. Goloborodko,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,

Professor of the Department of Economics,

State University of Information and Communication Technology

S. Lehominova,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Head of the Department of Cybersecurity Management,

State University of Information and Communication Technology

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM FOR REGULATING THE ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN CONDITIONS OF DESTABILIZATION

Статтю присвячено актуальним питанням формування організаційно-економічних механізмів регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій. Організаційно-економічний механізм регулювання діяльності підприємств представлено як концептуальний базис побудови, функціонування і управління бізнесом. В умовах дестабілізацій він набуває особливостей в вигляді чітких системних взаємопов'язаних дій (алгоритмів з етапізації), принципів, функцій і методів досягнення поставлених цілей, ускладнених множинним впливом мультикризових становищ зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

Запропонована архітектура організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій складається з суб'єктів, об'єкту управління, етапів (алгоритму) організації системи управління підприємством; принципів, функцій і методів, що забезпечують ефективне системне управління підприємством. Авторський підхід побудови механізму спрямований на створення захищеної, інкапсульованої багатовекторної бізнес-системи за трьома основними сферами функціонування: фінансово-кредитної, соціально-економічної та інформаційно-технологічної, яка здатна швидко і гнучко реагувати на комплексні виклики, з якими стикається підприємство на мега-, макро- та мікрорівнях.

The current unstable development of economic and socio-political relations is due to the high level of variability of the competitive market environment. This prompts the evolution of systems transformation processes, individual business processes and communications. Thus, in order to ensure the efficiency of the functioning of enterprises and progressive development, there is a need to develop and put into practice effective organizational and economic mechanisms for regulating the activities of enterprises in conditions of destabilization. The organizational and economic mechanism for regulating the activities of enterprises

is presented as a conceptual basis for the construction, functioning and management of business. In the conditions of destabilization, it acquires features in the form of clear systemic interrelated actions (phasing algorithms), principles, functions and methods of achieving set goals, complicated by the multiple influence of multi-crisis situations of the external and internal environment of the enterprise.

The proposed architecture of the organizational and economic mechanism for regulating the activities of enterprises under conditions of destabilization consists of subjects, the object of management, stages (algorithm) of the organization of the enterprise management system; principles, functions and methods that ensure effective system management of the enterprise. The author's approach to building an organizational and economic mechanism for regulating the activities of enterprises in conditions of destabilization is aimed at creating a protected, encapsulated multi-vector business system in three main spheres of operation: financial and credit, social and economic, and information technology, which is capable of quickly and flexibly responding to complex challenges, which the enterprise faces at the mega-, macro- and micro-levels. At the mega-level, organizational and economic mechanisms regulate the balanced functioning of the world economy; at the macro level - relations between the enterprise and counterparties within the industry; the microeconomic sphere covers the mechanisms of regulation of the financial and credit system, socio-economic and information technology planes.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, регулювання, підприємство, дестабілізація, управління, розвиток.

Keywords: organizational and economic mechanism, regulation, enterprise, destabilization, management, development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний нестійкий

розвиток економічних та соціально-політичних відносин обумовлений високим рівнем мінливості конкурентного ринкового середовища. Це спонукає еволюціям процесам трансформації систем, окремих бізнес-процесів і комунікацій. Таким чином, для забезпечення ефективності функціонування підприємств, прогресивного розвитку виникає необхідність розробки і впровадження у практику дієвих організаційно-економічних механізмів регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями регулювання і побудови механізмів регулювання діяльності підприємств присвячені роботи видатних науковців: Кіпіоро І. М., Гончарук А. Г., Кушнірук В. С., Єрмаков О. Ю., Шебаніна О. В., Максименко І. О., Бокій В. І., Нікітін Ю. О., Мельник М. В., Хринюк О. С., Дергалюк С. О. [3;5;6;7;8;10]. Однак, у зазначених роботах не знайшли відображення питання дослідження організаційно-економічних механізмів регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є всебічне дослідження з побудови і впровадження організаційно-економічних механізмів регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій.

Методологічним підґрунтям статті стали загальнонаукові методи діалектики, пізнання, узагальнення, системного аналізу, синтезу. В процесі дослідження були використані наукові роботи вітчизняних та закордонних вчених з питань вивчення організаційно-економічних механізмів і інструментів регулювання діяльності підприємств, ефективності та управління розвитком.

Виклад основного матеріалу.

Організаційно-економічний механізм регулювання діяльності підприємств є концептуальною архітектурою побудови, функціонування і управління бізнесу, що покращує регулювання комунікацій внутрішньої і зовнішньої сфер діяльності.

Термін «механізм» грецького походження, перше застосування позначено у механіці і означає в перекладі «машина».

В економічній літературі механізм розглядають з ресурсного, системного та процесного підходів.

За методикою DEF0, механізм подано з позиції ресурсного підходу, як програму автоматизації діяльності підприємств, а саме функціонального блоку процесів алгоритмізації входу-виходу ресурсів і зворотних процесів [7, с. 49].

Прибічники системного підходу під механізмом розуміють сукупність певних ланок та елементів, що спричиняють дію всієї системи [4, с. 355]. Механізм передбачає функціонування діяльності, що має складну організовану систему, яка переробляє вхідні умови, що склалися у бажаний вихід – процеси [7, с. 124].

За процесним підходом під механізмом розуміють сукупність конкретних форм, методів, алгоритмів та інструментів вибору й впливу на економічні явища та процеси [5, с. 111].

Гончарук А. Г. під організаційно-економічним механізмом розуміє систему методів, операцій, важелів, організаційних структур і їх взаємозв'язків, що визначають зміст процесу управління підприємством [3, с.170].

Кушнірук В. С., Єрмаков О. В. та Шебаніна О. В. трактують, організаційно-економічний механізм як систему організаційних та економічних форм і методів ведення господарства, що спонукає до підвищення ефективності функціонування виробничих систем та спрямована на свідоме використання економічних законів і досягнення поставлених стратегічних цілей суб'єктами підприємницької діяльності [6, с. 9]

Хринюк О. С., Дергалюк С. О. розглядаючи організаційно-економічний механізм як: систему, що визначає порядок конкретних дій; систему управління; систему економічних важелів; систему методів, операцій, важелів, організаційних структур та їх взаємозв'язків; систему елементів

організаційного та економічного впливу на управлінський процес; систему організаційних та економічних форм і методів ведення господарства [10].

В економічній літературі до елементів організаційно-економічного механізму управління підприємством відносять: суб'єкти; об'єкти управління, виділяють етапи (алгоритм) організації системи управління підприємством; принципи, функції і методи, що забезпечують ефективне системне управління підприємством. При цьому до організаційно-економічної системи відносять функціональну і цільову системи забезпечення діяльності. До організаційно-економічних механізмів відносять структурні, економічні, інформаційні, мотиваційні та механізм організації управління бізнесом [8].

Особливе місце займає побудова організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій. Регулювання організаційно-економічної діяльності включає управління розвитком діяльності підприємства і направлено на врегулювання дискусійних питань стосовно організації внутрішньо-економічних бізнес-процесів, комунікацій та загального менеджменту поточного та і стратегічного функціонування підприємства.

В загальному розумінні дестабілізація – це порушення стійкості, стабільного стану. Організаційно-економічний механізм регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій – це система взаємопов'язаних дій (алгоритмів з етапізації), принципів, функцій і методів досягнення поставлених цілей в кризових умовах соціально-економічної діяльності підприємства.

Запропонована архітектура організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій представлена на рис. 1.

Об'єктом організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій виступає система забезпечення оптимізації ефективного управління підприємством; суб'єктом -

підприємства, контрагенти та партнери, органи регулювання діяльності. Саме забезпечення гнучкості, інкапсульованості та оптимізації є основним індикативним критерієм ефективного управління в умовах дестабілізацій.

Метою організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій є побудова конкурентоспроможного бізнесу для забезпечення сталого ефективного розвитку на засадах нівелювання негативного впливу чинників зовнішнього середовища.

Для досягнення поставленої мети архітектура організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій передбачає реалізацію сукупності завдань, що формують відповідну етапізацію алгоритмів забезпечення ефективного управління в умовах дестабілізацій і мінливості ринкового конкурентного середовища.

Організаційно-економічний механізм регулювання діяльності підприємств умовах дестабілізацій ґрунтується на сукупності методів реалізації стратегічних задач, а саме: діалектичному, соціологічному, евристичному (експертному), економіко-статистичному, нормативному методах та методу екстраполяції.

Без пізнання законів діалектики неможлива побудова компромісних стійких відносин і прийняття виважених ефективних управлінських рішень. Тільки діалектичний аналіз і дослідження співвідношення впливу чинників, умов розвитку середовища, показників діяльності підприємства та різних еволюційних комбінацій можливого розвитку у парадигмі «до... і після...» надає найбільш об'єктивну картину дійсного ефективного управління бізнесом в умовах дестабілізацій.

Будь яка діагностика та моніторинг конкурентного середовища базується на соціологічних дослідженнях і корегується евристичним шляхом для подальшого опрацювання і реалізації у практичну діяльність підприємства відповідно кон'юнктури і динаміки ринку.

Економіко-статистичні методи дослідження дозволяють встановити якісно-кількісні залежності і причино-наслідкові зв'язки між показниками, процесами і результатами фінансово-господарської діяльності. Застосування економіко-статистичних методів є фундаментальним базисом екстраполяції минулих показників діяльності і корелюючих факторів розвитку. За допомогою екстраполяції даних на засадах інструментів моделювання можливо побудувати імовірні сценарії розвитку підприємства у перспективному періоді.

Нормативні методи слугують індикаторами досягнення ефективності та відповідного рівня розвитку підприємства. Певні норми можуть бути встановлені на основі визначення еталонних індикативних значень показників діяльності підприємства на досліджуваному ринку.

Використання означених методів у системі в умовах дестабілізацій направлено на врахування різних аспектів і сфер діяльності для забезпечення регулювання прогресивного ефективного розвитку відповідно турбулентного макро- і мезосередовища.

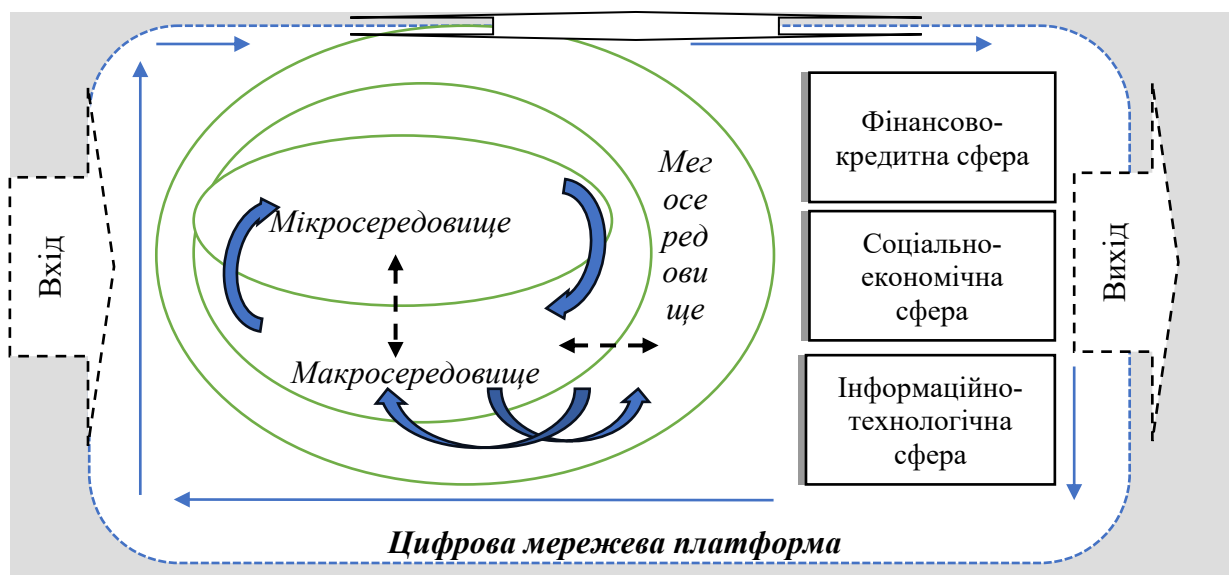

Рис. 1 Архітектура організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій

Джерело: розроблено авторами

Організаційно-економічний механізм регулювання діяльності підприємств у умовах дестабілізацій реалізується через виконання певних функцій: планування та прогнозування, організація, регламентування і ідентифікація, стимулювання, контроль і корегування.

Функція планування та прогнозування полягає у побудові імовірно-можливих сценаріїв розвитку підприємств перспективному періоді. Реалізація ефективного управління діяльністю підприємства засновано на визначенні стратегічних планів і оперативно-тактичних задач, алгоритмів (етапів) для досягнення встановлених цілей.

Функція організації реалізується в оптимізації ієрархії підпорядкування та системності організаційної структури управління підприємством на всіх її рівнях і ланках бізнес-процесів фінансово-господарської діяльності, а також забезпеченні збалансованої ефективної гнучкості системи регулювання відповідно до змін і дестабілізацій.

Функція регламентування і ідентифікація полягає у встановленні індикаторів та критеріїв ефективності діяльності підприємства і передбачає формування комплексної інкапсульованої системи показників, яка дає змогу збалансовано проаналізувати ефективність бізнесу, сформувані компліментарний підхід до діагностики управління в умовах дестабілізацій. Функція регламентування і ідентифікація також базується на перманентному моніторингу з врахуванням встановлених нормативів і їх еталонних значень.

Функція стимулювання та розвитку передбачає застосування відповідних організаційно-економічних механізмів і інструментів регулювання діяльності підприємства, що забезпечать ефективність управління у фокусі прогресивного розвитку всіх бізнес-процесів, ресурсів та компетентностей бізнесу.

Функція контролю і корегування у регулюванні ефективної діяльності має особливе значення, оскільки забезпечує контроль дотримання встановлених норм, критеріїв і стандартів організації діяльності, відповідає за вчасне та всебічне виконання планово-економічних завдань сформованої

стратегії розвитку. Ефективне управління в умовах дестабілізацій має бути мобільним відповідно актуалізації необхідності корегування управлінських рішень до економічних вимог ринку і соціально-політичного суспільства.

Реалізація означених функцій та успішність виконання алгоритмів і завдань для реалізації організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій має ґрунтуватись на низці певних принципів. Архітектура організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій заснована на наступних принципах, а саме цілеорієнтованість і реалістичне впровадження; системність і комплексність; функціональність та інституціональна підпорядкованість; оптимізація та інкапсуляція; динамічна адаптація і гнучкість; прозорість і законність; науково-практична обґрунтованість; ефективність та сталий розвиток; інноваційність та прогресивність; диференційованість та безпека; цифрове стратегічне партнерство.

Принцип цілеорієнтованості і реалістичності впровадження передбачає, що інструменти організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій зорієнтовані на досягнення запланованих цілей, реальне впровадження означених завдань з управління бізнесом.

Принцип системності і комплексності реалізується у побудові алгоритмізації, забезпечення ефективного управління діяльністю підприємства і його підсистем та бізнес-процесів. Окрім цього ефективна діяльність передбачає систематизацію методів, технологій, інструментів управління як єдиної організаційної системи. Концептуальне бачення організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій базується на взаємообумовленості та взаємоузгодженості внутрішніх економічних процесів з зовнішніми умовами господарювання.

Принцип функціональності та інституціональної підпорядкованості сформований на парадигмі побудови сучасного прогресивного управління

підприємством, яке розглядається як комплексна організаційно-функціональна економічна екосистема, що заснована на взаємопов'язаних підсистемах і ланках комунікацій. Окрім цього, всі бізнес-процеси мають відповідну функціональну підпорядкованість у сформованій на підприємстві системі адміністрування і регулюються відповідними інститутами державного контролю і конкурентного моніторингового середовища. Стале бізнес-середовище в умовах дестабілізацій – це гнучкі підприємства, діючі на підставі законності, етичності, прогресивності і ефективності методів ведення економічної діяльності з урахуванням соціальних потреб ринку.

Принцип оптимізації та інкапсуляції передбачає формування організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій з можливістю диверсифікації видів діяльності, а також реінжинірингу та трансформацій окремих бізнес-процесів підприємства до можливих змін кон'юнктури ринку, споживчих цінностей і потреб суспільства. Інкапсуляція передбачає необхідну реструктуризацію систем показників і індикаторів, бізнес-процесів та організаційних структур [11].

Принцип динамічної адаптації і гнучкості реалізується через постійний моніторинг ринку, ефективності внутрішньої системи управління діяльністю підприємства і внесення відповідних коригувань у застосування інструментів, методів і адаптації регулювання бізнесу задля досягнення бажаних результатів діяльності.

Принципи прозорості і законності організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій набув особливо важливого значення, оскільки в умовах глобальної цифровізації і євроінтеграції українського ринкового середовища, діяльність підприємств повинна мати чіткий державний механізм регулювання і адміністрування, мати прозору фінансово-господарську діяльність і відповідати міжнародним стандартам правового поля. Окрім цього, в умовах дестабілізацій, ключове місце

у формуванні бізнес-комунікацій і економічних відносин займає нормативно-правове регулювання діяльністю підприємств.

Принцип науково-практичної обґрунтованості організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій базується на дотриманні законів та закономірностей соціально-економічного розвитку всієї системи і окремих її бізнес-процесів та передбачає використання в процесі управління сучасних прогресивних методів і інструментів, заснованих на колаборація практичного досвіду та інноваційних технологіях організації діяльності бізнесу.

Принцип ефективності та сталого розвитку організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій зосереджений на моделі балансу досягненні цілей підприємства з забезпечення ефективного управління діяльністю бізнесу і інтеграції концептуальних основ розвитку теорії сталого розвитку – реалізації соціально-економічної, технологічної та екологічної стратегій розвитку суспільства і ринку.

Принцип інноваційності і прогресивності побудовано на засадах впровадженні нових технологій і методів управління діяльністю, що продиктовані сучасними актуальними вимогами ринку внаслідок тотальної цифровізації всіх сфер економічної та соціальної життєдіяльності. Окрім цього інновації і технології спряють прогресивності в управлінні, що в свою чергу передбачає підвищення рентабельності, продуктивності і забезпечення інтегративного розвитку [1].

Принцип диференційованості та безпеки організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій передбачає побудову захищеної системи управління діяльності підприємства на всіх її рівнях і бізнес-процесах. Даний захист забезпечується на засадах вбудовування у комунікаційні потоки бізнес-середовища захисних цифрових технологій і інструментів економічної безпеки.

Принцип цифрових стратегічних партнерств передбачає створення єдиних цифрових мережових інтегративних платформ партнерств і об'єднань підприємств задля отримання додаткових компетентностей, ресурсів, прибутків, а також доступу до нових ринків і бізнес-середовищ шляхом формування відповідних економічних, науково-технічних, політичних, правових, соціально-культурних, історичних та інших передумов партнерства. Принцип цифрових стратегічних партнерств забезпечує успішне ведення підприємницької діяльності на сучасних динамічних конкурентних ринках і передбачає загальну зацікавленість партнерів у плідній співпраці. Цей принцип пов'язаний з передумовами виникнення нових форм конкурентної боротьби і заснований на стратегічній взаємодії (collaboration) підприємств. Інтенсивний розвиток корпоративних цифрових інформаційних систем, мережі Internet, on-line технологій відкрив принципово нові можливості і джерела підвищення ефективності діяльності виробничих, комерційних і сервісних підприємств і організацій на засадах створення цифрових стратегічних партнерств [2].

В умовах дестабілізацій, на нашу думку, організаційно-економічні механізми та інструменти регулювання діяльності підприємств повинні фокусуватись на фінансово-кредитній, соціально-економічній та інформаційно-технологічній (цифровій) сферах, охоплюючи комунікації мега-, макро- та мікросередовища.

На мегарівні організаційно-економічні механізми регулюють збалансоване функціонування світової економіки.

Стабільне, безпечне та прозоре функціонування соціально-економічного простору на засадах цифровізації є запорукою стабільності всього суспільства та джерелом забезпечення всіх важливих напрямів розвитку держави. Ефективну діяльність сфери соціально-економічного простору забезпечила вдала трансформація всіх бізнес-процесів на засадах їх цифровізації. Соціально-економічна сфера в даному контексті регулюється міжнародними

спеціальними фондами підтримання суспільства, направлена на забезпечення додатковими робочими місцями, закладами освіти, реструктуризацію логістичних систем і потоків.

В умовах дестабілізації дуже важливою складовою підтримки стабілізації економічної діяльності є налагодження безперебійної системи логістики, побудованої на багатоваріантності можливих шляхів доставки товарів.

На мегарівні світової економіки у фінансово-кредитній системі в умовах дестабілізації актуальними є механізми перерозподілу глобальних капіталів. Більшість підприємств, яким притаманний територіальний перерозподіл капіталу, орієнтовані на впровадження цифрових технологій. Це ІТ-компанії, підприємства електронного бізнесу, інформаційні підприємства та виробники програмного забезпечення.

Швидко реагують на будь-які кризові зміни банківські установи, криптовалютні біржі та платіжні системи. Таким чином, фінансово-кредитна система є однією з найбільш вразливих до змін зовнішнього середовища. Тому налагоджений механізм проведення транзакцій через міжнародні платіжні системи є найбільш безпечний, оскільки забезпечує існування чіткого механізму ведення фінансово-господарської діяльності як підприємств, так і приватних осіб. Перспективним напрямом розвитку фінансово-кредитної системи є впровадження механізмів регулювання електронних грошей, як найменш чутливої валюти до інфляційних процесів.

В умовах глобального розвитку цифрової економіки актуальним є удосконалення механізмів регулювання інформаційно-технологічної сфери на засадах трансформації глобальних інформаційних мереж, доступу до супутникових систем зв'язку, забезпечення кібербезпеки діяльності і інформації, підтримка розвитку інноваційних технологій управління діяльністю. Прогресивний розвиток значно поліпшить комунікацію та кардинально змінить ланцюги передачі інформації значно поліпшить

комунікацію та кардинально змінить ланцюги передачі інформації у системі економічних відносин.

На макрорівні організаційно-економічні механізми регулюють взаємовідносини між підприємством і контрагентами у межах галузі.

Фінансово-кредитна система макросередовища повинна охоплювати низку механізмів, що забезпечують функціонування ключових напрямів фінансової стабільності та джерел поповнення бюджету держави. А саме, легкість та доступність проведення фінансових транзакцій, перерахунок кредиторських зобов'язань, реформування податкової системи та забезпечення податкових пільг транзакцій на засадах мінімізації бюрократії у банківських процедурах та одночасного застосування широкого спектра технологій цифрової безпеки.

В умовах дестабілізацій на макрорівні необхідна підтримка соціально-економічної сфери життєдіяльності суспільства. Важливими напрямками є прискорення організації митної процедури імпортування товарів та документообігу, перегляд сальдо імпортно-експортних операцій, трансформація ринку праці і запровадження перманентного навчання затребуваних професій, визначення пріоритетних сфер діяльності, забезпечення соціального захисту населення та виплат, соціально-економічна синергія від цифрового стратегічного партнерства формування діджитал мереж і платформ.

Підприємство є ваговою ланкою ланцюга розвитку системи економічної діяльності. Мікроекономічна сфера охоплює механізми регулювання фінансово-кредитної системи, соціально-економічної та інформаційно-технологічної площини.

У фінансово-кредитній системі мікроекономічного рівня в умовах дестабілізацій центральне місце займають перехід до безготівкових розрахунків, доступність і розвиток електронних грошей, а також запровадження лояльної системи кредитування бізнесу. Ці механізми є

каталізаторами розвитку економічної активності малого та середнього бізнесу.

Серед механізмів регулювання соціально-економічної сфери мікросередовища в умовах дестабілізацій можна виділити такі напрями, як: розвиток цифрових робочих місць, забезпечення соціальної захищеності підприємств, переорієнтація бізнесу, розвиток та підтримка волонтерства та благодійності, забезпечення гнучкості бізнес-процесів та їх адаптації до швидкості змін у середовищі.

В умовах глобальної цифровізації економічної діяльності функціонування інформаційно-технологічної сфери спрямоване на забезпечення актуальності та доступності інформації на цифрових платформах та на моніторингу інформації і пристосування організації бізнесу та окремих його бізнес-процесів до змін. Рівень налагодженості цифровізації у системі діяльності підприємств на мікроекономічному рівні безпосередньо впливає на швидкість та гнучкість трансформацій до умов дестабілізацій.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. З цифровими трансформаціями економічного простору в умовах дестабілізацій виникла необхідність перебудови організаційно-економічних механізмів регулювання діяльності підприємств та пристосування системи господарювання до нових реалій життя. У цьому контексті актуалізовано створення захищеної, інкапсульованої багатовекторної бізнес-системи за трьома основними сферами функціонування: фінансово-кредитної, соціально-економічної та інформаційно-технологічної, здатної швидко і гнучко реагувати на комплексні виклики, з якими стикається підприємство на мега-, макро- та мікрорівнях. Запропонована архітектура організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств в умовах дестабілізацій направлена на забезпечення оптимізації ефективного управління і побудову конкурентоспроможного стійкого підприємства.

Література

1. Голобородько А. Ю. Інтегративний розвиток підприємств: сутність та управління. *Облік і фінанси. Економіка та менеджмент*. 2022. Вип. 3(97). С. 95- 101. URL: <https://bit.ly/3NjoSSB>
2. Голобородько А. Ю. Концептуальний підхід до цифрового стратегічного партнерств підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: “Економічні науки”*. 2021. Вип. 6, Т. 1. С. 235-240. URL: <https://bit.ly/3AyO009>
3. Гончарук А. Г. Формування загального механізму управління ефективністю підприємства. *Економіка промисловості*. 2009. № 2. С. 164-175
4. Економічна енциклопедія. У 3 Т. [відповід. ред. С. В. Мочерний та ін.]. Київ: Видавничий центр «Академія»; Тернопіль: Академія народного господарства, 2000. Т.1. 805 с.
5. Кіпіоро І. М. Механізми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2015. №4. 111-115 с.
6. Кушнірук В. С., Єрмаков О. Ю., Шебаніна О. В. Організаційно-економічний механізм ефективного ведення садівництва в аграрних підприємствах регіону: *монографія*. Миколаїв: Вид-во МДАУ, 2009. 232 с.
7. Максименко І. О., Бокій В. І. Про деякі підходи до визначення розвитку та механізму управління підприємством. *Проблеми економіки організацій та управління*. Вісник КНУТД. № 1. 2007. С. 121-125.
8. Нікітін Ю. О., Мельник М. В. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним процесом. *Інноваційна економіка*. №1-2. 2019. С. 32-40
9. Тлумачний словник. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>

10. Хринюк О. С., Дергалюк С. О. Генезис наукової думки щодо поняття «Організаційно-економічний механізм» *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. №17. 2017. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.14.2017.108769>

11. Klymenko O., Lehominova S., Goloborodko A. A capsuled approach to analysis of the profitability of the digitalization of business processes of telecommunications companies in Ukraine. *RISUS – Journal on Innovation and Sustainability*. 2023. Vol. 14, №3. P. 127-137. URL: <https://revistas.pucsp.br/index.php/risus/issue/view/2864>

References

1. Goloborodko, A. Yu. (2022), “Integrative development of enterprises: essence and management”, *Accounting and finance. Economics and management*, vol. 3(97), pp. 95-101, available at: <https://bit.ly/3NjoSSB> (Accessed 05 Nov 2023).

2. Goloborodko, A. Yu. (2021), “Conceptual approach to digital strategic partnerships of the enterprise”, *Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Series: “Economic Sciences”*, vol. 6, no. 1, pp. 235-240, available at: <https://bit.ly/3AyO009> (Accessed 05 Nov 2023).

3. Goncharuk, A.G. (2009), “Formation of the general mechanism of managing the efficiency of the enterprise”, *Economy of industry*, vol. 2, pp. 164-175.

4. Mocherny, S. V. (2000), *Ekonomichna entsyklopediia. U 3 T. [Economic encyclopedia In 3 vol.]*, vol. 1, Publishing center “Akademiya”, Kyiv, Ukraine.

5. Kipioro, I. M. (2015), “Mechanisms of activation of innovative and investment activities of agricultural enterprises”, *Economy of agroindustrial complex*. vol. 4, pp. 111-115.

6. Kushniruk, V.S., Ermakov, O.Yu. and Shebanina, O.V. (2009), *Orhanizatsijno-ekonomichnyj mekhanizm efektyvnoho vedennia sadivnytstva v ahrarnykh pidpriemstvakh rehionu [Organizational and economic mechanism of*

effective management of horticulture in agrarian enterprises of the region], MDAU Publishing House, Mykolaiv, Ukraine.

7. Maksimenko, I. O. and Bokii, V. I. (2007), “About some approaches to determining the development and mechanism of enterprise management”, *Problems of economics of organizations and management. Bulletin of KNUTD*, vol. 1, pp. 121-125.

8. Nikitin, Y. O., Melnyk, M. V. (2019), “Organizational and economic mechanism of management of the innovation process”, *Innovative economy*. vol.1-2, pp. 32-40

9. wikipedia (2023), “Destabilisation”, available at: <https://en.wikipedia.org/wiki/Destabilisation> (Accessed 05 Nov 2023).

10. Hryniuk, O. S. and Dergalyuk, S. O. (2017), “The genesis of scientific opinion regarding the concept of "Organizational and economic mechanism" *Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, vol. 17. <https://doi.org/10.20535/2307-5651.14.2017.108769>

11. Klymenko, O., Lehominova, S. and Goloborodko, A. (2023), “A capsuled approach to analysis of the profitability of the digitalization of business processes of telecommunications companies in Ukraine”, *RISUS – Journal on Innovation and Sustainability*, vol. 14, no.3, pp. 127-137, available at: <https://revistas.pucsp.br/index.php/risus/issue/view/2864> (Accessed 05 Nov 2023).

Стаття надійшла до редакції 14.11.2023 р.